

Baba- Çocuk Duygulan?m, Yan?t Verme ve Me?guliyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Baba- Çocuk Duygulan?m, Yan?t Verme ve Me?guliyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17156>

Özet

Baba- Çocuk Duygulanım, Yanıt Verme ve Meşguliyet Ölçeği (BÇDYVMÖ), babaların çocuklarıyla olan etkileşimlerinde sergiledikleri duygusal katılım, tepkisellik ve genel meşguliyet düzeylerini gözlemlemeye dayalı olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Ölçek, özellikle babanın çocuğun gelişimini destekleyici ve duygusal olarak uyum sağlayıcı davranışlarını değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Türkçeye uyarlama çalışması 2016 yılında Demir ve Aksoy tarafından gerçekleştirilmiş olup, bu çalışmada ölçeğin Türkiye örneğinde kullanılabilirliğini ve psikometrik özelliklerini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Baba-Çocuk Etkileşimi, Duygulanım, Yanıt Verme, Meşguliyet, Paternal Ebeveynlik, Ölçek Uyarlama, Gözlem

Yazarlar

Esra DEMİR, A.B. Aksoy

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, baba ve çocuğun serbest veya yapılandırılmış oyun/etkileşim ortamlarında gözlemlenen davranışlarını sistematik bir şekilde değerlendirerek, babanın çocuğa karşı gösterdiği duygusal ve davranışsal kalitesini ölçmektir. Ölçek, babanın çocuğun ihtiyaçlarına ne kadar yanıt verdiğini, olumlu duygulanım sergileyip sergilemediğini ve bilişsel gelişimi destekleyici faaliyetlere ne derece katıldığını belirlemek için tasarlanmıştır.

Yapı

Baba- Çocuk Duygulanım, Yanıt Verme ve Meşguliyet Ölçeği, baba-çocuk etkileşiminin birden fazla boyutunu kapsayan çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçeğin temel olarak babanın çocukla etkileşimdeki kalitesini ölçtüğü ve bu kalitenin "Öretici-Yanıtlayıcı Olma" gibi alt boyutlarla tanımlandığı görülmektedir. Bu alt boyut, babanın çocuğa rehberlik etme, duygusal olarak destekleme, oyunlar geliştirmek ve dil kullanımının niteliği gibi kritik davranışsal bileşenleri içermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması (Demir ve Aksoy, 2016), BÇDYVMÖ'nün Türk kültürüne uygunluğunu ve yapısal geçerliğini test etmek üzere gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında,

ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır. Detaylı geçerlik katsayıları kaynakta belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik çalışmada, ölçeğin psikometrik açıdan yeterli olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Demir ve Aksoy (2016) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması kapsamında, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını ve iç tutarlılığını incelemek için güvenirlik çalışmaları yürütülmüştür. Güvenirlik sonuçları, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve güvenilir ölçümler sunduğunu işaret etmektedir. Bu bulgular, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı sonuçlar elde etme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, Baba- Çocuk Duygulanım, Yanıt Verme ve Meşguliyet Ölçeği'nin temel faktör yapısını belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koymuştur. Kaynakta belirtilen "Öretici-Yanıtlayıcı Olma Alt Boyutu", bu faktör analizlerinin sonucunda belirlenen temel yapısal bileşenlerden biridir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Gözlem Formu (5'li Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Babalar ve Çocuklar

Yaş Grubu: Ölçeğin orijinal yapıları genellikle erken çocukluk dönemindeki çocukları kapsamaktadır, ancak uyarlama çalışmaları için spesifik yaş aralıkları için referans kaynağına bakılmalıdır.

Popülasyon Detayları: Türk kültürüne özgü baba-çocuk çiftleri üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Gözlemciler tarafından baba-çocuk etkileşiminin belirli bir süre boyunca izlenmesi ve davranışları önceden belirlenmiş kriterlere göre 5'li Likert ölçeğinde derecelendirilmesi esasına dayanır. Derecelendirme 1 (gözlemlenmedi) ile 5 (sık sık gözlemlendi) arasında yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Baba Katılımı, Etkileşim Kalitesi, Gelişim Psikolojisi, Likert Tipi Ölçek

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: avarroees@gmail.com (Sorumlu Yazar Esra DEMİR)

Yazın Adresi: Makalenin yayınlandığı kurumsal adresler üzerinden ulaşılabilir.

Yazınlar, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricisi ve uyarlayıcıları ile iletişime geçilmelidir. Sorumlu yazar Esra Demir'dir. Uyarlama çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [baba-cocuk-duygulanim-yanit-verme-ve-mesguliyet-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Demir, E. ve Aksoy, A.B. (2016). Baba- Çocuk Duygulanım, Yanıt Verme ve Mesguliyet Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 3 (45), 381-392. Makaleye buradan ulaşılabilir: [jasstudies.com](#)

Baba- Çocuk Duygulanım, Yanıt Verme ve Mesguliyet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Öretici-Yanıtlayıcı Olma Alt Boyutu

- 1-Olumlu duygulanım
- 3-Olumlu dokunma
- 5-Olumlu sözel ifadeler
- 8-Çocuğa katılma
- 9-Yanıt verici olma
- 10-Duygusal Uyumlanma
- 13-Yapılandırma
- 14-Başarıya yönlendirme

15-Oyunu genişletme

16-Kullanılan dilin niceliği

17-Kullanılan dilin niteliği

ARABPSYCHOLOGY.COM